

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általakot katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt. 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szurdán este és szombaton este.*
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utca 9. szám.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Hol késik a Pázmány-kör?

(K. A.—d.) Hát nálunk katolikusoknál majd minden szalmaláng? Pózolunk, mondunk nagyokat, azután elalszunk? Igaz, szép szavakban nincs hiány, de meg vagyunk verve egy óriási kis hibával, melynek neve: *kishitűség!* Egy katolikus és kishitű, — vajjon összeférő fogalmak ezek? Kiknek mondta az Ur Krisztus, hogy ha akkora hitők lesz csak, mint a mustármag, és habozás nélkül mondják a hegynek, hogy menjen el helyéred meg-történik? Meg van-e bennünk ez az evangélium erős lit? Nincs meg. A ki a kath. társadalmi életet figyelemmel szemléli, tájadalommal fogja konstatálni, miszerint a gyávaság meggyökerezett bennünk, s a kinek a jelen időkből ezt a jelmondatot kellene választani: *Si fractus illabatur orbis etc.*, a legkisebb nehézség láttára visszariadunk és azt a szerencsétlen politikát követjük: *ha nem futhatunk a hegynek, elfutunk mellette!*

Miért kesergék én? — mert egy reményeségünkkel valószínűleg ismét kevesebb!

Lelkünk legnagyobb örömeivel láttuk megalakulni a magyarországi kath. írók Pázmány-körét, melynek hívata: ellen-sulyozni vagy megdönteni azt az irodalmat, mely hazafiságával dicsekszik és mégis megteremtette a kozmopolitizmust; a jó ízlést fitogtatja s a pornografia-ter-

mékek mind öt mondják alkotójuknak! Sokat vártunk tőle; az erők kitünőek, Magyarország biboros főpapja megígérte neki teljes támogatását olyan szavakkal, mely a liberális sajtót féktelen dühbe hozta; gyűlésezett, beszélt s most, mikor itt az idők telje, — hallgat! Ez utóbbi körülmény kelti fel bennünk a gyanút, hogy a Pázmány-kör megfeneklett, vagy működése elé vágott egy oly testület, melynek érdekében áll az új versenytársától megszabadulni, ha ez meg nem történhetik, annak tetteit bántani.

Vagy egyik vagy másik, *tertium non datur.* Lássuk csak valójában eltaláltam-e a késlekedés okát?

Miért is alakult a Pázmány-kör? Azét, hogy tömörítse a kath. írókat, kiknek kötelessége vállalva ellene állani a kereszténytelen irodalom romboló rendszerének! Tehát háborút üzen a modern irodalomnak, mely szolgál szenvedélyt, önzést, hitetlenséget, csak az igazi tudományt és a közérdeket nem szolgálja! Vajjon olyan katonák-e ők, hogy megmérkőzhetnek a liberális irodalom matadorjaival? Hála Isten a katolikus írók sorában még kevés a megtévesztett közvélemény által felújított nagyság, elenyésző számban vannak a kiket az olvasó publikum kegyenceivé avatott. Nem itt a hiba, hanem a hadviselés legfőbb erejének negligálásában! Pénz, pénz és pénz — erre nem gondoltak, előre küldték a katonákat munitió, élelem nélkül. Így pedig a hadsereg veresége bi-

zonyos. Hiányzott az Ur Krisztus által ajánlott okosság, mely meg hányja-veti, hogy tízezer katona megtámadhat-e huszezetet, vagyis a jelekből láthatjuk, hogy a haditanácsban éppen a legfontosabbat felejtették ki!

Micsoda pénzerővel dolgoznak a zsidó és protestáns irodalmi körök!? Mert hátuk mögött találják, a mire nekik szükségük van. Nem elég a szellemi fegyver, nem elég a puskapor, nem elég az idealizmus, az anyag is megköveteli a magát: éhes gyomru ember nem szívesen harcol.

Honnét vett volna a Pázmány-kör pénzt? *Meg kellett volna keresni azokat a jó katolikusokat, a kik eddig a vallásellenes sajtót és irodalmi köröket erkölcsileg és anyagiilag támogatták s ezzel letették katholicizmusukról az exament!*

Ha itt nem találtak volna támogatásra, ugy a katolikus köröket kellett volna az akcióba vonni és azok segítségével *kath. irodalom-pártoló egyesületet alapítani.* Ez előbbre való lett volna, mint az irodalmi kör megteremtése; mert így házat ép tettek fundamentum nélkül, jöhetett egy kis zivatar és a ház összedült! De hát ki gondolt volna erre, midőn az egészét *egy fővárosi kikk csinálta meg,* a mely néhány hirneves vidéki író kivételével (a kiket már éppen nem mellőzhetett) nagy uri göggel kizárta azokat, a kik nem oly szerencsések, hogy a fővárosban munkálkodhassanak. Pedig a vidék segítségével sike-

A diagnózis.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tározója. —

Írta: Németh Ödön. (13)

Remítő félelem szállta meg. Az elhagyatottság érzete keserűséggel töltötte meg szívét s tehetetlenségének tudatában sirni szeretett volna.

A hegyoldali csalitosban egy fekete rigó rikkantása hangzott fel hozzá, a mint vidáman csalogatta a párját. A törmelék pedig siklott a lábai alatt s hullott alá a völgybe azzal a csendes egyhangu zajjal, mely olyan volt, mint valami rémes suttogás. Szemeit nem merete kinyitni, félt attól a szédítő mélységtől, a mely ott sötétlett körülötte. De azért érezte azt a rettenetes mélységet, mely mint valami borzalmas szörnyeteg ott tátogott két oldalánál. Ugy érezte szédülő agyával, mintha a talaj lábai alatt megmozdult volna s fogyna, fogyna rettenetes gyorsasággal lábai alól a kötörmelék s mint valami óriási mágnes, úgy huzza magához az ő remegő alakját a feneketlen mélység.

Kinyitotta a szemét. Előtte pár lépésre a sziklacsuc erkélye zöld mohával fedett szikláival mosolygott felé s kaczerán csalogatta magához. Oh, ha oda eljuthatna! Csak azt nézte, nem mert szemével másfelé tekinteni, bár érezte ennek daczára is, két oldalt a rettenetes mélységet.

Két kezét széjjel vetette, mint a kötélhúzócsok s kétségbeesetten, reszketve megindult a sziklaerkély felé. Imbolygott, egyensulya két-

ségbejött billeget a mint elfojtott lélekzettel lassan lépegetett a sziklahátton.

Mintha valami rettenetes szörny karjaiból menekült volna meg, olyan könnyebbülten lélegzett fel, mikor az erkélyre ért. Egy pillanatra megállt, kezét szívére szorította és nagyot sóhajtott. Aztán borzadva nézett vissza, arra a rettenetes utra, a melyet megtett.

Majd elsikoltotta magát meglepetésében.

Zsolna ott állt a sziklafal mellett, halványan, mozdulatlanul. A lenő nap sugarai a mint reávetődtek mozdulatlan alakja összevegyült a sziklafal komor barnás színével s olyan volt, mint egy kőszobor.

Egy pár pillanatig Eszter azt hitte képzelődik, de Zsolna lassan megmozdult és látta, amint jön felé a szédítő szikla párkányon. Szemeit behunyta, s bár szíve hangosan vert az örömtől, hogy Zsolna utána jött, e pillanatban mégis a félelem kerekedett felül szívében, arra a gondolatra, hátha lezuhan?

Nem történt semmi baja! Komolyan, ingadozás nélkül, biztos léptekkel tette meg az utat, s Eszter mikor felnyitotta szemét, ott látta maga előtt. De milyen más volt ez a Zsolna, mennyire különbözött attól, a kit ő ismert. Arca halavány volt, de bár mozdulatai nyugodtak voltak, ajka, keze remegett s szemében valami szokatlan izgalom tükröződött vissza.

— Hogyan juthatott ily borzasztó könnyelműség az eszébe? — kérdezte Zsolna s hangja remegett az izgatottságtól és olyan

szigoruan, majdnem kíméletlenül hangzottak szavai, hogy Eszter meglepetve nézett rá.

Miért? — kérdezte lehetőleg természetes hangon, bár a szíve hevesen vert.

— Miért? — kiáltotta Zsolna kitörő hevességgel. — Hát ezt lehet még kérdezni is? Hiszen a halállal kacérkodott, midőn e rettenetes utat megtette. Azt hittem az eszemet vesztet, midőn megláttam az örvény szélén s még mozdulnom sem volt szabad, mert egy hang elég lett volna, hogy lezuhanjon a mélységbe.

— És mi van abban? — kérdezte Eszter kihívóan, bár a szíve ujongott örömben, hogy Zsolnát ilyen aggodalomban láthatta. — „Hát még is féltett, megjiejt!“ — gondolta magában örömmel.

— Mi van benne? — Rettenetes kérdés! — Szeretném ha jogom volna, hogy lepirongassam! — válaszolta Zsolna haragosan. — Ilyen gyermekes meggondolatlanág nem méltó komoly leányhoz!

Eszternek végtelenül jól esett ez a kíméletlen udvariatlanság. Hiszen ez bezibonyította legjobban, mennyire felingerelte Zsolnát az ő könnyelműsége. Igen, így akarta, így óhajtotta őt látni.

— Talán bizony haragszik? — kérdezte tőle tréfásan.

— Igen haragszom! — kiáltotta Zsolna szenvedélyes kitéréssel, s midőn ránézett Eszterre, szemében csakugyan a harag kegyetlen tüze égett. Azután elfordult haragosan Esztertől, s izgatottan kapta két kezét a halántékához, mintha leakarná szorítani vérének háborgását.

rült volna a Pázmány-kört úgy megalapítani, hogy születése előtt nem halt volna meg! Monopoliumot tiznek: az ideákkal, azt vélvén, hogy azok csak a fővárosban születnek.

A második, hogy a Pázmány-kör nem ad életjelt magáról, egy másik irodalmi társulatnak féltékenykedése, mely a Pázmány-körben riválist lát. Mondom, annak a klikknek volt gondja rá, hogy a kör vezetését kik vegyék kezükbe! Hiszen éppen azok az urak választottak meg vezetőkké, a kik legjobban parhorreskálták egy új irodalmi kör szervezését: a szent István társulat vezetői. Volt alkalmunk ezt tapasztalni a múlt évben tartott kath. kongresszus irodalmi szakosztályának ülésén.

Hogy a kör ilyen vezetővel bírván, megbukik nem csoda, mert ezek bizonyára azt a régít fogják dédelgetni, a mely nekik kenyeret ad. Elhanyagolták, illetve megölik azt, mely az ő létüket veszélyezteti.

Sirunk, sópánkodunk, hogy nem megyünk semmire, nem szervezedünk minden téren! Csudálja most valaki, mikor katolikus nem tűr maga mellett katolikus: tönkre tesz bennünket az átkos kenyér-irigység. Mikor nyílik fel szemünk, hogy önmagunkat ne gyilkoljuk?

Van-e ok félni egy új versenytársról? Nincs. Ha az a Szent-István-társulat megfélemlített céljának, akkor ne rettegjen, mert erős alapon áll; *de ha eltért attól és üzletti süllyedt, akkor nem mondom ugyan, hogy... pusztuljon, de javuljon meg, ne resteljen tanulni más irodalmi köröktől!*

Vajha ezen okok és vádak ne lennének igazak, de ezeket többek nyilatkozata után is írom. Ezen cikkek megírását indokolja a kath. ügy iránti lelkesedésem. *Meg akarom tudni: meghalt-e a leányos, vagy csak alusszik? — mi vidékiek életjelt kérünk a Pázmány irodalmi körtől!*

A jelek pedig odamutatnak, hogy egy

Eszter most már megsajnálta. Szívében végtelen nagy szeretettel, gyöngéden tette kezét Zsolna felemelt karjára s hízogó alázasossággal kérte:

— Bocsásson meg, . . . ne haragudjon!

És Zsolna erős karja, mintha Eszter érintésére egyszerre elgyengült volna, lassan leereszkedett. Fáradtan lelógó kezekkel hallgatólag nézett maga elé, aztán halkán engesztelőleg csak annyit mondott:

— Miért okozott nékem ilyen rettenetes aggodalmat?

Eszter szerette volna neki megmondani, hogy éppen azért tette meg ezt a rettenetes utat, hogy lássa szereti-e? — de nem merte gondolatát kimondani, s azért a felvetett kérdésre nem válaszolt. Ez a hallgatás azonban olyan sokat mondó volt, hogy Zsolna nem ismételte kérdését.

Odáültek azután az erkély szikláira s egyideig elragadtatással merültek bele a szemek előtt föltáruló völgy gyönyörű látképének nézésébe.

A hol ültek a sziklaerkély a legmagasabb pontja volt a közeli hegynék. Alattok volt a völgy melynek közepén a kis patak folyt. Vizet a magasból nem lehetett észrevenni, csak a nagy köves meder sötétlet ott alant.

Keresték hol tanyáznak övéik, de csak hangya nagyságu fehér foltok jeleztek a völgyben pihenő társaságot. Kivenni senkit sem lehetett.

A völgy nyíláson át kisebb lapály terült el, melyen fénylő ezüst szalagként kanyargott a Körös. Azontul ködbe vesző, kék hegyek, melyek fölött izzó gömbként lebeggett a lemenő nap. Sokáig hallgattak. A vidéket nézték, a

ilyen körre szükegünk van és meg is lehet alkotni, ha elvetjük magunktól a kishitűség szellemét. Avagy nem bűnhődtünk eleget? Nem vagyunk elég érettek arra, hogy saját karunkból okulni tudunk? Ugy látszik, az Isten ostora kell hogy suhogjon felettünk, másképen nem ébredünk fel és nem teszünk semmit!

Hol a büntárs?

Nem régiben megirtuk volt, hogy Weisz Gábor kir. törvényszéki iktató ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak, mert rajtaérték, hogy a bélyegeket a hivatalos aktákról leszedi és azokat régi használt bélyegekké helyettesíti.

A fegyelmi vizsgálat időközben oly súlyos bizonyítékokat állapított meg Weisz bűnösségére vonatkozólag, hogy az ügyészség vádindítványa folytán a vizsgálóbíró kezébe került az ügy, a ki hátfőn délelőtt Weisz letartóztatását rendelte el.

Mikor ennek a híre elterjedt a városban, már akkor mindenki tudta, hogy a bűnös hivatalnoknak büntársa is kell hogy legyen, vagy valamelyik bélyegelárusító személyében, vagy olyan egyén, a ki maga használ sok bélyeget. Előre látható volt, hogy Weisz Gábor ügye még másokra is kellemetlenséggel fog járni.

Szerdán délelőtt a vizsgáló bíró újból kihallgatta Weisz Gábort, a ki ez alkalommal azt vallotta, hogy a bélyegsikkasztás elkövetésére Krausz Zsigmond dr. helybeli ügyvéd és nővére Krausz Verona dohánytözsze tulajdonosnő bujtotta fel. A levett bélyegeket is Krausz Veronának adta el 40–50%-kal olcsóbban eredeti áránál. Együttal hivatkozott a bolti lányra is mint tanura, a ki állítólag egy alkalommal jelen volt, mikor a bélyegeket elárusította. Vallotta azt is, hogy Krausz ügyvéd is nagyrészt ilyen lenyalt bélyegeket használt, sőt meg is nevezett egy ilyen aktát,

völgyet, a szemben levő sziklafalat, mely olyan volt, mintha valami óriási szerszámmal lehásították volna; — a távoli síkságot s vándor felhőkkel behintett égboltot. Egymásra sem néztek, de a mint ott ültek, érezték egymás közellétét s ez mind kettőjüket rendkívül boldog érzéssel töltötte el.

— Oh! — milyen szép — szólalt meg Eszter, ugy mintha magában beszélne.

Zsolna meg sem mozdult, csak nézett, nézett bele az előtte feltártul vidékre.

— Szép! — válaszolta halkán annélkül, hogy Eszterre nézett volna.

— És mégis haragudott, hogy idejöttem! — mondta Eszter ugyan olyan csendesen, miközben, kezét bizalmasan Zsolna vállára tette.

Mintha villanyvítés érte volna, olyan hirtelen ugrott fel Zsolna.

— Majd elfelejtkeztem! — kiáltott fel. — Hiszen nekünk innen el is kell mennünk. — De hogyan?

Eszter hallgatott s nem mert kifejezést adni kétségeskedésének, mert ő valóban lehetetlennek tartotta, hogy azt az utat még egyszer megtegye.

Zsolna gondolkozva nézett végig utjukon, aztán megcsóválja fejét. Azt az utat a melyen idejöttek tudta, hogy Eszter a kiállott félelem után teljesen képtelen lesz megtenni. A szikla fal mellett egy ember is csak lapulva haladhatott el, az ő segítségéről tehát szó sem lehetett.

Eszter észrevette Zsolna arcáról, hogy min gondolkozik, maga is megjéjdt.

— Hogyan jutunk vissza? — kérdezte halkán.

Zsolna nem felelt. Rendkívül izgatottan tekingetett maga körül az erkélyen, a melyen

a melyen egy ilyen lenyalt 5 frtos bélyeg van felragasztva.

Tömör József vizsgáló bíró szerdán délután 3 órakor Polcsér Péter alkapitány, irnoka és egy hajdu kíséretében megjelent Dr. Krausz Zsigmond ügyvédi irodájában, a kit azonban nem találtak odahaza, miért is a hajdút elküldték, hogy hívja haza.

Nem sokára meg is érkezett Krausz. A vizsgálóbíró kijelentette előtte, hogy Weisz Gábor reá hivatkozott mint felbujtóra, azután pedig felolvasta előtte a házkutatást elrendelő végzést.

Krausz minden ellenvetés nélkül kijelentette, hogy a házkutatásnak aláveti magát. Délután három órától fél öt óráig tartott az irattár áttekintése, a mely idő alatt 10–12 gyanus aktát választott ki a vizsgáló bíró, közöttük a Weisz Gábor által megjelelt aktát is, amelyen egészen szembeötlő volt, hogy a bélyeg másodsor lett fölragasztva.

A házkutatással egyidőben Kovács Lajos rendőrbiztos megjelent Krausz Verona dohánytözsdejében s a bélyeg elárusítást beszűntette.

A vizsgálóbíró az ügyvédi irodából a dohánytözsdebe ment át, a hol azonban semmi gyanust nem talált.

A vizsgálóbíró a dohánytözsdeből magával vitte a bolti leányt, a kire Weisz Gábor, mint tanura hivatkozott s még az este kihallgatta. A leány azonban — hir szerint — semmit sem vallott és Weisz Gáborral szembesítettvén, tagadta, mintha a dologról tudna valamit.

Krausz Zsigmond dr. ez ügyben a következőket mondja:

Weisz Gáborral mindig ellenséges viszonyban volt, mely elelőtt mintegy 6 hónappal még jobban kiélesedett, miután egyik felének képviselésében Weisz Gábor ellen végrehajtást vezetett. E gyűlölködésnek Weisz Gábor több ízben kifejezést is adott, a mire Krausznak Löwinger Gyula segédjén kívül Luria a „Székesfehérvár és Vidéke“ belmunkatársa is tanuja.

valósággal el voltak zárva, mint egy Robinson szigetén. Pedig a nap már veszedelmesen közölgött a hegyek fölé. Nem sok idejük volt a gondolkozásra, ha a társaságot még ott akarták találni.

— Mit tegyék! — mit tegyék! tűnődött kétségbeesetten Zsolna.

Végig ment a sziklahátón s a nagy sziklafalat körül vizsgálta. A hol bejöttek, lehetetlen volt kimenülni, miután a szik területen segítséget nem nyújthatott. A másik oldalon pedig egész egyenes volt a sziklafal, olyan mint valami bástya. Már visszaakart térni Eszterhez, a ki borzasztó szemrehányásokat tett magának, hogy ide jött. Nem magáért bántotta ez, hanem Zsolnáért, a kit rendkívül sajnált, hogy olyan zavarba hozott.

A sziklahát egyik oldalán Zsolna megpillantott egy nagyobb szikladarabot, mely a völgy felé összeköttetésben volt más sziklakkal. Bár rendkívül merész vállalkozás volt, hogy a szédítő mélység fölé hajló sziklákön járjon valaki, mégis ez látszott az egyedüli utnak a menekülésre. A veszedelem csak abban volt, hogy ezek a sziklák le s fel görbe utat jelölve a hegyoldal bokrai között végződtek, körülbelül a hegyoldal közepén, a sziklafalon túl pihenő társaság alatt valahol s hogy onnan vezet-e ut tovább le vagy fel, azt megállapítani nem lehetett. Meg kellett azonban kísérteni a menekülésnek ezt az egyedüli módját.

Azzal tisztában volt, hogy Eszter képtelen ezt az utat is megtenni, mert hiszen ez valójában még veszedelmesebb volt, mint a melyen bejöttek, de mert a sziklák szabadon állottak a meredek fölött ölben elvihette volna.

— Csak egyetlenl ut van a menekülésre

Arra a gyanus bélyegre vonatkozólag, melyet Weisz Gábor megjelölt, azt mondja Krausz, hogy azt a bélyegyet nem is ő, hanem segédje Löwinger Gyula vette és ragasztotta fel, a ki pedig azt állítja, hogy egészen jó bélyegyet ragasztott fel. Ő szerinte tehát Weisz Gábor vallomása csak a bosszú műve.

Azt is mondja Krausz, hogy vele gyakran megtörtént az, hogy rossz helyre ragasztotta a bélyegyet, a melyet azután levett és a kívánt helyre ragasztotta fel. Ez megtörténik más ügyvéddel is és szerinte, ha a többi ügyvédek aktáit is megvizsgálják, azokon is találnának lenyalt bélyegeket. Különbön ez ügyből kifolyólag az ügyvédi kamaránál fegyelmi eljárást kért maga ellen.

Egy másik helyről azt hallottuk, hogy az ügyvédi kar már régebb idő óta rossz szemmel nézte Krausz dr. működését, a ki éppen nem volt válogató a perekben. Azt is rovására tudják be, hogy gyanus existenciákkal van baráti összekötésben. Azt is mondják, hogy a törvényszéknél nagy szigorral folytatott vizsgálat egyedül csak az ő beadványain találtak lenyalt bélyegeket.

E különböző, s más ez alkalomból felvett dolgokra, ez uttal a magunk részéről semmi megjegyzést nem teszünk, miután az ügy rendes medrében van, hogy az igazságszolgáltatás kiderítse, hogy Krausz Zsigmond drnak van-e Weisz Gábor bűnében része, vagy sincs. Előre sem el nem ítéljük, sem föl nem mentjük, miután ez kizárólag a kir. törvényszék hatásköréhez tartozik.

HIREK.

— Az aicsuthi udvarból. József Ágost főherczeg nevével Augustia főherczegnővel Ferencs Szalvátor főherczeg látogatására Wallseebe utazott.

— szözlött visszatérve Eszterhez, — ez esetben azonban ölembe kell hogy vegyem, mert más-képpen ezt az utat sem teheti meg.

— De hisz ez lehetetlenség! — szabadkozott piruló arczaal Eszter.

— Ha ezt lehetetlenségnek tartja — mondotta szomoruan Zsolna — ugy el kell határoznom magat, hogy itt töltjük az éjszakát e sziklaormon.

— Ez meg éppen borzasztó! — kiáltott fel Eszter.

— Választania kell mentől hamarabb e két kellemetlenség között, mert ha az alkony beáll, Istenkísértés lenne ez ut megtételére vállalkozni.

— Nem bánom, tegyen amit jónak lát — mondotta kétségbeesett megadással Eszter.

— Ez esetben menekülni fogunk!

Lehajlott s ölébe vette Esztert, a ki ijedten rejtette el arczát két tenyerébe.

— Erre a rövid időre tegyen félre minden társadalmi tilalmat s csak arra a kényserre gondoljon, melyet helyzetünk reánk gyakorol. — Öleljen át kérem lehető szorososan, nehogy az egyensúly ingadozásoknak legyen kitéve, mert hisz ez az ut is rendkívül veszélyes. A szeméit pedig hunyja le, hogy ne lássa a veszedelmet, mert esetleges félelme az én biztonságomat is megingatná.

Eszter szótlanul engedelmessékedett Zsolna parancsának. Átülte két karjával nyakát, fejét vállára hajtotta. Ugy hozzátapadt, mint a repkény a faszadarára.

Zsolna magában Istenhez fohászzkodott, aztán óvatos léptekkel elindult édes terhével, a veszedelmes úton.

Jó volt, hogy Eszter behunyta a szemét,

— Püspöki körlevél. Dr. Steiner Fülöp megyés püspök f. hó 1-én bocsátotta ki XIV. számú körlevelét. Eme körlevélben ismerteti a pápának ő hozzá intézett levélét a kiváltságos oltárokról. A mult hónapban Székesfejérváron megalakult „Oltár-egyesület” a legmelegebben ajánlja papságának és híveinek figyelmébe. A perbáli és az agárdi kántor-tanítói állomásokra f. hó 14-ig illetve 16-ig terjedő határidővel pályázatot hirdet, még pedig az elsőre 558 frt 25 kr., a másodikra 503 frt 84 kr évi jövedelemmel. Azután közli az egyházmegyében az utóbbi időben történt változtatásokat, melyeket lapunkban már ismertettünk. Végül az egyházmegyei hivatalhoz a különféle ajátatos czélokra beküldött kegyes adományokról számol be.

— Egyházmegyei hírek. Spanjevich Márk kiérdemült alesperes és plébános a kuti plébánia ideiglenes vezetése alól fölmentett és helyébe Friátka Károly volt isztiméri ideiglenes s. lelkész küldetett. — Andrissek János ettyeki s. lelkész ugyanazon minőségben Pomázra helyezettett át.

— Meghívó. A „Vörösmarthy-kör” a nagy költő Vörösmarthy Mihály születésének évfordulóját ünneplendő 1897. évi december hó 4-én (szombaton) délután 6 órakor saját helyiségében felolvasó estélyt rendez. A felolvasások: 1. A *szinpad mint erkölcsi iskola*. Hahn Adolf, főreál iskolai tanár. 2. A *Niagara-suhatóg elektromos művei*. Hang Dániel, főgymnásiumi tanár.

— Brunetierre a pápánál. A Revue des Deux Mondes tudós szerkesztője kihallgatást nyert a pápától. A pápa, mint az olasz és a francia lapok írják, igen szívélyes és barátságos volt Brunetierre szemben. Brunetierre baráti körben elárulta, hogy szándékában van Rómáról egy könyvet írni, de előbb még többször föl kell keresnie az örök várost. Brunetierre nem szándékozik Zola „Rómájával” foglalkozni művében, de azért bevallotta, hogy szándéka az indirekte megczáfolni.

— A jelöltek. A belvárosban választás alá jövő városi bizottsági tagságra több jelöltet

említettek. Általános jelöltnék tekinthetjük Dr. Báday Lajos ügyvédet s a „Székesfehérvár és Vidéke” szerkesztőjét, a kit általános lelkesedéssel fogad mindenki jelöltül. Mindenesetre szerencsés választásnak kell tekintenünk Báday Lajos dr. jelöltetését, mert nem csak mint a közélet szeretetreméltó tagja örvend nagy népszerűségnek, de mint lapszerkesztő is becsületos és tehetséges munkása a közéletnek. A politikában válaszfal áll ugyan közöttünk, de még e téren is tisztelettel hajlunk meg előtte, mert sohasem kicsinyeskedéssel, nem személyeskedéssel harcol, hanem meggyőződésből szál elveinek érdekében harczba. A városi ügyekben pedig, a hol politikai ellenfeleket nem akarunk s nem is szabad ismernünk, egészen azon az állásponton van, a melyen mi, s melyen kell, hogy álljon a város minden jóérzésű polgára, a kiknek csak egyetlen jelszavuk lehet: becsület és igazság, minden vonalon. Az ő beválasztása a városi bizottságba mindenesetre nagy hasznára lesz a városnak s nem is kétkelődünk benne, hogy az egyik helyre őt *egyhangulag* fogják megválasztani, a mivel csak a belváros polgársága tiszteli meg önmagát. — Jelöltekül emlegetik még Eisenbarth Károly dr. és Lauschmann József ügyvédek. Midkettőn megérdemelnék, hogy a bizottságba bejussanak, valószínűleg azonban Eisenbarth Károly dr. nyer többséget.

— Budapest—Páris. Lapunkban már említést tettünk arról a nagyszerű vállalatról, amely élén közéletünk jeleseivel azon czélból alakult, hogy az 1900. évi párisi világiállításon való részvételét Magyarországnak megkönnyítse. Akkor megirtuk már azt is, hogy a részvételi jegy árát hallatlanul olcsó árban 250 forintban állapították meg. Ez összegben nem csak az oda és vissza utazás, de a 14 napos ott tartózkodás (szállás és étkezés) költségein kívül az összes látványosságok, színházak s kirándulások költségei is bele vannak számítva, ugy hogy ha valaki ajándékokat nem szándékozik hozni onnan magával, a befizetett összegben tul, egy krajczárt sem kell költenie. A vállalat igazgatója a napokban Székesfejérváron járt, a mely alkalommal, itt is megalakult a helyi bizottság, melynek működése azt tüzte ki czélul, hogy társadalmi mozgalmat indít, hogy

mert különben örületes félelmet állott volna ki, látva, hogy a rémségek mélység fölött lebegő sziklákon, milyen borzalmas utat kell megtenniök. Eszter szédülő agyában ugy összezavarodtak a gondolatok, hogy az egész dolog álomnak tünt fel előtte; álomnak — édes, boldogított álomnak.

Zsolna ez alatt rettenetes aggodalmak között lépegetett szikláról-sziklára. Néha mint a villám cikázott agyán keresztül az a gondolat: hátha lezuhannak! Nem magát, hanem azt a bájos gyermeket sajnálta, a ki halványan, mintha aludnék, csendes bizalommal hajtotta fejét vállára s gyöngye karjaival átölelve tartotta nyakát.

Az egyik sziklán megállott. Távolról nem láthatta volt, hogy itt egyik szikla a másiktól olyan távol van, hogy csak kétségbeesett ugrással vethette volna át magát. Ha egyedül lett volna, akkor is borzasztó vállalkozás kellett volna hozzá, így azonban majdnem lehetetlenség volt.

— Hol vagyunk? — kérdezte halkán Eszter annélkül, hogy szemét fölnyitotta volna. — Talán tul vagyunk a veszélyes uton.

— Nem! — válaszolta elfojtott hangon Zolna — most vagyunk utunk legveszélyesebb pontján!

Érezte, hogy Eszter jobban oda simul e figyelmeztetésre hozzá. Azt hitte félelmében teszi, pedig Eszter e pillanatban a fiatal leányok rajongásával azt gondolta:

— Milyen jó lenne így meghalni!

Zsolna nagyot fohászzkodott; karjaival még jobban magához szorította Esztert, — aztán kétségbeesett erőfeszítéssel rugta el magától a sziklát. A lába alatt érezte a másik sziklát, a melyet sikerült elérnie, de a nagy lendület

következtében elvesztette az egyensúlyt. Egy pillanatilag ott imbolygott Eszterrel karjában, a mélység fölött, a másik pillanatban pedig jobb térde megcsuklott és féltérdével reá zuhant a sziklára. Minden erejét megfeszítve ezáltal sikerült az egyensúlyt visszanyerni, s bár térdén sajgó fájdalomt érzett, talpra ugrott.

Eszter egy pillanatilag azt hitte volt, hogy elveszték. Nagyot sikoltva görcsösen szorította magához Zsolnát, a ki jó kedvűen biztatgatja:

— Nincs semmi baj, tul vagyunk a veszélyen.

És előttük csakugyan egészen jól járható ut vezetett egészen a cserjés hegoldalig, a mely hosszú szálu hegyi füvel volt sűrűn benöve.

Ideérve Zsolna leeresztette Esztert a földre.

— Megvagyunk mentve mondotta vigan!

Eszter lábra állott, de karjaival továbbra is átölelve tartotta Zsolnát. Mosolygó arczával, önfeleddett boldogsággal nézett Zsolnára s ugy suttogetta:

— Köszönöm!

És Zsolna e pillanatban megfeledezett az egész világról, szívét magával ragadta szerelme, s olyan hangon kiáltott fel, melyben több volt minden hangzatos szavakkal kiszinezett valomásnál:

— Eszter!

A leány reá nézett s karját összébb fonva Zsolna nyaka körül, fejét vállára hajtotta s ugy adta meg a választ éden suttogetással ez egy szóban:

— Béla!

Csak neveiket mondták egymásnak és mégis megértették a szerelmi vallomást.

Egymást átölelve álltak a hegyoldalon!

Székesfejérvár és Fejérmegyéből olyan nagy számú résztvevőt toborozzon össze, hogy egy egész külön vonaton, mint önálló kirándulók vehessenek részt az ismerősök a párisi kiállításán. A helyi bizottság tagjai: *Faludi Miksa dr., Festetics Benő gróf, Heinrich Lajos, Hübner Károly, Karl István, Kemencsey Gyula dr., Klöckner Péter, Lauschmann Gyula dr., Németh Ödön, Pataki Ármán dr., Ráday Lajos dr., Saára Gyula dr., Szabady József dr., Tóth Arthur, Vértessy József és Wertheim Ármán.* A helyi bizottság tegnap délután 5 órakor tartotta alakuló gyűlését a Vörösmarthy-kör tanácstermében, a midőn elnöknek *Vértessy Józsefet*, alelnöknek pedig *Kemencsey Gyulát* választották meg. — A helyi bizottság működésére legközelebb visszatérünk!

— **Affér író és kritikus között.** Érdekes dolog foglalkoztatja most az írói világot. *Mikor Szávay Gyulának*, a győri újságíró-póstának legutóbb a Magyar Színházban előadott egy kisebb drámai költeményét, *Pázmándy Dénes* keményen levágta őt egyik esti újság tárczájában. Szávay erre éles nyilatkozattal felelt, mire *Pázmándy* a második darabjáról is csak olyan őszintén és csak olyan keményen nyilatkozott. *Mikor* azután később *Pázmándy* tárczát irt *Bánkán-ról*, Szávay állott be kritikusként s most ő szidta le *Pázmándy* az esztetikust. *Pázmándy* ugyancsak megfelelt a riposztra, a miből végül is lovagias affér lett: Szávay provokálta *Pázmándy* t, a ki meg is nevezte segédeit. Az irodalmi affaire kimenetele elé nagy érdeklődéssel néz az egész írói világ.

— **Betörés a postán.** *Lovasberényből* írja levelezőnk hogy folyó hó 2-ik és 3-ika közötti éjjelen ismeretlen tettesek a postairódába betörték, egy csomó rézpénzt elloptak és több postai küldeményt feltörték. Az újdonsült poszt-kiszlisek háborítlanul kutattak a levelek között, de holmi öt pecsétes nehéz pénzeslevelet bizony nem találtak, hanem szemérmesen a sorokba húzódo postestrante virágos levélkét igen. Azzal azonban nem sokat törődtek s boszusan hagyták el a posta épületet. Most a csendőrség kutat és keres s valószínűleg előbb hurokra kerül, mint nemes elődjük.

mikor egyszerre, mintha a völgy ürességéből neveiket hallották volna tompán felhangzani.

— Zsolna ur! — Eszter!

Ijedten bontakoztak ki egymás karjaiból s néma csodálattal bámultak maguk elé. Honnan jöhet ez a csodálatos megszólítás?

A völgy szembe lévő oldalán kopasz szikla fal emelkedett előttük, a hol szabad szemmel is láthatták, semmi élő lény nincs. Mintha maga a trachit sziklafal gunyolódott volna velök, most az előbbtől eltérő hangon szólalt meg újra:

— Zsolna ur! Eszter!

Azután egész zürzavara a különböző hangoknak zugott feléjük a sziklafaltól!

— Zsolna ur!

— Eszter! — Eszter!

— Doktor ur!

Esztert babonás félelem lepte meg, félve reszkette húzódt közelebb Zsolnához, a ki maga is rendkívül kellemetlenül meglepetve hallotta ezt az érthetetlen, halk felszólításokat. — Jajj Istenem, mi az? — remegett Eszter.

Ebben a pillanatban, Zsolna megértette az egészséget s harsány hangon elkiáltotta magát:

— Itt vagyunk!

— Itt vagyunk! — hangzott vissza hozzá a völgyből tompán.

Majd egy másik hangon újabb kérdés hangzott hozzájuk.

— Hol vannak?

— A hegyoldalon!

— A hegyoldalon! — zugta vissza a völgy.

Azután Zsolna mosolyogva magyarázta meg Eszternek az egész dolgot. Feleltök valahol keresi őket a társaság, de kiabálásuk köz-

— **Hirtelen halál.** *Vidám* dísznótora készült *Soponyán Vörös Mihály* földmives gazda sógorával *Benedek Józseffel*. Ma hajnalban hat órákor kezdtek az élethez. A hírt hamarosan leszárták s minden kellemetlenség nélkül kihurcolták a kertbe, hol már össze volt halmozva a szalma, a melyen a dísznót megpörkölik. Alig tették azonban le a dísznót, *Vörös Mihály* panaszkodni kezdett, hogy rosszul érzi magát. Befeléd is indult, hogy lefekszik az istállóban. *Benedek* nem igen vetett ügyet reá, a pörköléssel foglalatokodott, csak akkor nézett *Vörös* után, midőn az istálló ajtaja előtt összerogyott. Mire *Benedek* hozzá sietett, meg volt már halva. Valószínűleg szívizélhűdés érte.

— **Jótekonyság.** Nagyságos *Madaras Lipót* és neje szül. *Holmer Mária* urnó a szegények nagylelkű jótévedője, a nyomorban szenvedők segélyezésére nagyobb 100 frtot voltak kegyesek a jótekonny neogyletnek adományozni. Hála érteztel nyilvánított legforróbb köszönetemet ezen jótéteményükért a szegények áldozatkész gyámolítójának. *Székesfejérvár, 1897. december 3-án. Szögyény-Marich Julia* vednök.

— **Mikulás.** Miért szereti a gyermek a telet? Miért örül úgy annak a lehulló hópehelynek, mely ragyogó fehér lepelbe burkolja a barna háztetőket, a sáros utcákat, virágdiszbe öltözteti a fákat? Mire gondol, midőn csillogó nagy szemével követi a hópehelynek szeszélyes játékát és tapsol, kacag örömeinek? Az a fehér világ az ő világa. A hófergetegben tündér tánczot lát, a házak átvaltoznak mesebeli „vasorrubába házikóivá”, a tetők, ablakok czukorból vannak, szinte jó volna belekóstolni. Az utca zajos a csengő szánóktól, az emberek vidámabbak, a kis fázós madarak merészebbek. Este többször hall meséket s lefekvéskor el-gondolkozik arról a jóságos arcú hószakállú öregemberről, a ki most künn jár a fergetegben, megrakodva sok szép ajándékkal, a ki úgy szereti a jó gyermekeket a — *Mikulásról*. A „kis emberek” országában nagy mozgalom van. Sűrűn fohászkodnak kis társaikhoz, az angyalokhoz, hogy küldjenek havat, mert nem sokára eljön a jó *Mikulás* bácsi s ő a tiszta, szép, fehér havat szereti. Pedig most ugyancsak csunya fagyos, sáros idő van, s alig lehet járn a sikos uton. S a kis gyermekek imádkoznak tovább s igyekeznek jók lenni, nehogy a *Mikulás* bácsi ablakukba rakott czi-

vetlenül nem hat hozzájuk, mert valami sziklafal felfogja hangjukat. A szembe levő sziklafal azonban szabad a társaság előtt és az onnan visszaverődő hangok eljutnak hozzájuk is.

— *Várjanak egy kicsit ott a hol vannak,* — kérte viszhang után *Zsolna* a társaságot.

Nem volt nehéz ezekután megállapítani merre lehet a társaság. Felfelé haladva a hegyoldalon megtalálták a hang felfogó sziklafalat, melyet megkerülve ott volt előttük az egész társaság.

A mig kettesben haladtak a társaság felé, nagyon keveset beszéltek, de érezték mind ketten a szerelem boldogságát. Néha egymásra néztek, mosolyogtak mind a ketten. Boldogok voltak, önfelédten boldogok mind a ketten.

Röviden elmesélték a társaságnak kalandjukat, azt azonban *Zsolna* elhalgatta, hogy *Esztert* ölelben vitte át a sziklákra. Ugy sem tudhatják milyen uton jártak, — felesleges volt tehát ezt nékik elbeszélni.

Hogy *Zsolna* és *Eszter* kipihenhesék magukat, még ott maradtak egy ideig, bár az alkonyat gyorsan közeledett.

A viszhanggal szórakoztak.

— Haló! — kiáltott valaki s a szikla visszaadta: „Haló.”

Eltony Aladár mély hangján áthíaltott:

— Halál! — — „Halál” zugta tompán a viszhang.

— Halál! — — — „Halál.”

Az egész társaság kacagott azon a furcsa intelemen, a mely tompán, mintha a föld mélyéből jönne, ugy verődött át a völgyön. Mindenki kacagott rajta, csak *Zsolna* érezte, mintha egész testét valami fagyos kéz simogatná. Halál! — zugott át a völgyön s ő zsi-

pöket üresen hagyja. Ez a jó öreg gyermek-barát nem mesebeli alak. Régen-régen, még a III. században élt egy szentéletű püspök *Myra* városában a ki jósága, csodatettei és adakozása folytán az egész világon híres volt, *Miklós* püspöknek hívták, mindnyájan szerették, de különösen a szegények, a kiknek áldozta nagy vagyonát. Megszámlálhatatlan jótéteményei közül egyiket felemlítjük. Egy elszegényedett nemes férfinak három felserdült leánya volt, kiket szegénysége miatt nem adhatott férjhez s elkeseredésében a bűnös életnek akarta őket átengedni. A mint ezt *Miklós* meghallotta, éjjel az ablakukon annyi pénzt vetett be, a mennyi egy leány kiházásához szükséges volt. Ezt másodsor is harmadsor is ismétlé s a három lány, három erényes férj neje lön. Ezen és hasonló jócselekedeteinek emléke fennmaradt 26 század óta. A kis mosolygós kékü gyermekek fölve készítik az ablakba decz. 5-én este cipőcsékeit s szivszorongva várják, hogy mivel lepi meg őket a *Mikulás*, mi lesz a czipőben: füge, narancs, sok czukor . . . ? vagy talán korbács.

— **Köszönet a tüzoltóknak.** *Lyró* ezredes a tüzoltóknak átíratban mondott köszönetet azért, hogy mult hó 23-án a lovaslaktanyában kiűtött tűz alkalmával sikeresen megakadályozták a tűz továbbterjedését.

— **Tűz a vidéken.** November 30-án d. u. fél 6 órákor *Zámolyon, Bagatai* János udvarán kigyulladt egy pajta s egy szalmakazal s 2 baglya takarmány elégett. A tűz innen átcsapott *Lukács* János udvarára, hol egy szalmakazalt hamvasztott el. *Bagatai* takarmánya biztosítva volt. A kár 280 frt. *Lukács* János kára 80 frt; biztosítva nem volt.

S Z I N H Á Z .

Színházi műsor

1897. december 4-től december 9-ig:

Szombat: **Kis herceg.**

Vasárnap: (délután) **Petőfi élete és halála.**

(este) **A gyimesi vadvirág.**

Hétfő: **A bányamester.**

Kedd: **Allamtitkár.**

Szerda: **Fatinicza.**

badt kétségbeeséssel meredt maga elé. Hogy megteledkezett erről!

És hirtelen eszébe jutott a vallomás. Hiszen ez iszonyu! — Mit tettem? — riadt fel benne a lelkiismeret.

Es mig ő szomoruan tépelődött *Eszter* rendkívül boldogan hallgatta a körülötte fölhangozó vigsgát. Hiszen repülni tudott volna s boldogságában még azokat a komor, barna sziklát is áttudta volna ölelni.

Felállott helyéről és közelebb lépett a a meredek széléhez.

— Szeret? — csengett át szava a völgyön s a sziklafal visszaverete mint valami édes sutogást: Szeret!

— *Mosolyogva* fordult vissza *Zsolnához* s halkán odasugta néki:

— Azt mondta, hogy szeret.

Zsolna megértette, mire vonatkoznak *Eszter* szavai s bár szeretett volna kétségbeesetten felkiáltani, elfojtotta háborgó érzelmeit s viszonozta *Eszter* mosolyát.

Rettenetes önvád kinozta. Hiszen neki sohasem lett volna szabad a szerelemre, az életre gondolnia, neki, a ki halálra van ítélve.

Most látta csak, milyen meggondatlanság volt tőle, ki nem térni az alkalom elől. Ne a saját szerencsétlensége de az fájt lelkének, hogy *Esztert* is az ő szomoró sorsának osztály részesesébe tette.

Az az örült gondolat is agyába állott, hogy milyen jó volna levetni magát innen a hegyről, hogy ott zuzza össze magát a patak köves medrében.

(Folytatása következik.)

Szalkay színtársulata. Egy hete már, hogy Szalkay Lajos színtársulata Székesfehérváron működik s így már némileg nyilatkoztunk róla. Ha a szezon hátralevő részén is ilyen buzgalmat és igyekezetet fog kifejteni, úgy ő bizonyosan azok közé a szerencsés direktorok közé fog tartozni, a kik veszteség nélkül, vígan fűtőrézsze hagyják el Székesfehérvárt. Az a látogatottság, a melynek a színház jelenleg örövend, bizonyosan csak is a társulat egybevágó előadásainak tudható be. Nincs a társulatban kiváló nagy művész egy sem, de nincs is közöttük rossz színész sem. Jó közepes tehetségek, a kiknek játéka összhangban van s egyiknek a tehetsége sem érvényesül a másik rovására. A főbb szerepekre vannak szép tehetségű erők, akik bármely vidéki színtársulat színészeivel felvehetik a harcot. Ambíció és szorgalom, — ez látszik meg minden előadásban, melyek kerekdeden nemes szórakozást nyújtva gördülnek le. Az igazgató — eddig legalább azt láttuk — kerüli a frivol darabokat, a melyek Dobónak nyakát szegték és igen helyesen, számot vetett azzal, hogy intelligenciánk erkölcsi érzése nem áhitozik a párisi kiaszott idegzetű embereket szórakoztató darabok után. Az eddig játszott darabokat mindenki megérezte és a szülőknek nem kellett pirulniuk, hogy leányaikat elvitték. Ezt ajánljuk a jövőre nézve is. Inkább törölje ki ezeket a pikáns részeket, ha ugyan van az előadni való darabokban ilyen, mintsem hogy egy-két higlyesű ember mulattatásával elriassza a színházlátogató családokat. Legyen a színház a nemesebb szórakozások helye, a hová nemcsak a téli unalmát elűzni menjünk, hanem ahol lelkünk felüdüljön s a nemesebb szórakozás kiradjon a mindennapi élet szürkeségéből. Hiszen olyan szép az a színpad, olyan ragyogó színes világ tárul onnan szemünk elé, hogy mindenki szívesen keresi fel, ha nem kell attól félnie, hogy erkölcsének jó érzéseim ott merénylőket követnek el — Kívánjuk, hogy Szalkai színtársulat tovább is ezton haladjon s megfogja látni, hogy költött az a hír, mintha e város közönsége nem érdeklődne a színészet iránt. A színelőadás, a lélekemelő, jól előadott darab szép, a szépet pedig mindenki szereti és lelkünk minden dobbanása a szépet kutatja, azt keresi, mint ősforrásait az emberi léleknek. De a mi szép, az nem lehet erkölcstelen, valamint a mi erkölcstelen, az nem lehet szép! — Ezeket ne feledje el és a társulatának tagjait ösztönözze tovább is a szorgalomra és szép előadásait örömmel fogja felkeresni mindenki.

Keresd a szíved. Jókai az ő szép regényeiből már több rossz színdarabot készített. Ilyen rossz darab „Keresd a szíved” is, mely „A köszívű ember fiait” színmű regénynek egy részét, Richard történetét viszi a színpadra. Rettenetes tákolmány, mint irodalmi termék, hanem ennek dacára, avagy talán éppen ezért van benne egy pár igen szép szerep, a melyet bravúrral és nagy hatással lehet megjátszani. Ilyen szerep volt Gazdy Aranka (Alice) szerepe is. Ezuttal egészen helyén volt szerepében és a Jókai által gyönyörű nyelvezettel megírt szerepet szépen, és érzéssel játszotta. Sok őszinteség és természetesség volt játékában, bár néha egy-egy pillanatban kizökkent és helytelen hangot használt. Ez azonban semmit sem von le a jogosan kiérdemelt tapsok értékéből. Meg kell említenünk, hogy igen izléses toillettelben láttuk, a mi előnyösen emelte ki szép, színpadi alakját. — Arra azonban éppen az ő játéka érdekében kérem, hogy ne lépjen olyan nagyokat. A nők járásának a rövid lépés előnyére, a hosszú lépés hátrányára válik még az utcán is, hát még a színpadon! *Hidvéghy* (Richard) ismét igen szép alakítást nyújtott. Fess katoná volt s az anyjával nagy jelenetében a harmadik felvonásban tehetségét sikeresen mutatta be. Dicséret illeti meg Tomcsányi Russit (Edith) és Borstzyt (őzv. Baraghyne) — Sokkal kevesebb jót mondhatunk Deési (Palvitz) alakításáról, a ki a látszólagos haldoklási jelenetben nagyoket nyelt, úgy hogy szeretnék volna megkérdezni, hogy mit nyel? Talán ha a tüdején sebesült volna meg, elhinnénk, hogy tudóvérést szorítja vissza a légcsőbe, de ő a fején sebesült meg s ez nem faldoklással, még kevésbé nyeldecléssel, hanem kábultsággal jár. Higgye el nekünk, hogy nem min-

den bajban haldokolnak egyformán az emberek. — A harmadik felvonásban nagyon visszátszó volt az is, hogy ott a haldokló közvetlen közelében táncolnak és énekelnek. Ha már a színpad nem nyújtta távolságot, akkor húzódtak volna el a színpadok mögé. Ez így nagyon brutális volt.

A kornevilli harangok. Pénteken este *A kornevilli harangok* adták. Nagyon jól sikerült előadás volt. Kár, hogy a primadonna *Mányai Aranka* gyöngéldéke miatt az igazgatóné Szalkayné *Kövesy Róza* játszott Serpolette szerepét. Szalkayné egy időben kedvence volt a fehérvári közönségnek. De a szép időknél vége, annak a hangnak, a melyikkel a székesfehérvári közönséget meghódította, sajnos, csak emléke van már meg, a hangot pedig sem ének tudással, sem játékkal nem lehet pótolni. Tekintetbe vesszük azonban, hogy csak kisegítőként játszott ez uttal is mint *A két asszony*-ban s azért a kritikától tartózkodunk. Annát több dicsérettel kell megemlékeznünk *Tábori Fridáról*, a ki rendkívül bájos alakítást mutatott be Germain szerepében, a melyet olyan kedvesen játszott, mintha egyenesen az ő számára írták volna. Kellemes hangjával nagyon ügyesen bánt. Sz. Nagy Imre a tenorista *Érsekövy Károly*val a baritonistával vetélkedtek az estén. Mindketten jól rászolgáltak arra a tapsra, a melyet a közönség kitüntetésként ők. *Szalkay* sok derűtséget idézett elő s „küldjük el Prágába!” aktuális felkiáltással nyit színen zajos tapsot aratott. *Szepessy Gáspár* apó szerepét jól játszotta, de kritikán alul rosszul énekel! — Az előadás különben nagyon jól sikerült. A zenekar pompásan működik. — Fel kell említenünk azt is, hogy Szalkaynak nagyon fényes ruhátára van, a mit már pár estén alkalmunk volt tapasztalni, úgy, hogy egyik-másik kosztüm a fővárosi színpadokkal is kiállja a versenyt.

Közgazdaság.

Társadalmi akció és erőszak.

A mezőgazdasági munkások ezidei sztrájkja egy kissé felrázta ugy a gazdákat, mint az irányadó tényezőket álmunkból. A gazdák mindenfelé készülődnek, próbálkoznak a gépekkel, biztosítják magukat a jövőre nézve és szervezkednek érdekeik megvédése céljából.

Azt sem tagadhadjuk, hogy a kormány is cselekszik. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a mezei munkások és munkaadók közötti jogviszonyról. Hogy jó-e ez a javaslat, hogy mennyiben fog megfelelni a célnak, s hogy egyáltalán keresztül vihető-e, azt e helyen most nem feszegetjük. Tény, hogy történt valami, a minek már régebben kellett volna ugyan megtörténnie, de végre megtörtént. A miniszter e héten a javaslat bizottsági tárgyalásnál kijelentette, hogy ezzel a törvényjavaslattal nem tekint befejezettnek a munkáskérdést, hanem a munkások anyagi, szellemi és erkölcsi helyzetének fejlesztése céljából tovább menő törvényhozási intézkedéseket tervez. Egyben azt is megmondta, hogy a legközelebbi költségvetésbe új tételt vett föl 150,000 frt összegben abból a célból, hogy ezzel munkásegyleteket és egyes derék munkásokat is segítenek, s népszerű felolvasásokkal világosítsák fel a munkások zömét.

A kormány ez intézkedése kétségkívül tiszteletreméltó, de minden ízében magán viseli a mai kormány rendszer jellegét. Ma nem ismernek a kormány köreiben és e rendszer kotériáiban nevelést, megelőző segítséget, tapintatot a gazdasági és társadalmi politikában. Ma egész osztályokat tönkre juttatnak kíméletlen finansziális kizsákmányolás útján. A tönkre jutott országoknak pedig, ha már éppen nagyon megcsúsz a szíve a kormánynak adóellenedést, talán alamizsnát, állami gyárakat s a kormányzati segítség egyéb eszközeit juttatják.

A helyett, hogy például a gazdát a kinek rosszul megy a dolga, meghallgatnák mikor baja van, helyt adnának kérésének gazdasági kül- és belpolitikában, a helyett hogy akkor segítenének rajta, mikor még erőnl van, mikor még talpra lehet állítani, azt teszik, hogy míg lélegzeni tud, elszedik tőle utolsó garasát adó

és egyéb illetmény fejében, kiteszik legintenzívebb gazdasági kizsákmányolásnak és uszórának államilag és társadalmilag egyaránt s mikor már teljesen tönkrement az egész osztály a tönkrejutás réme előtt áll s a bukás fenyegeti a mezőgazdasági természetesen alapuló egész társadalmi gazdasági szervezetünket, akkor megemberei magát a kormányt és elenged adókat, ad ingyenes gabonakölésőnt, szóval alamizsnát nyújt annak a gazdának, a kinek a fáradsága gyümölcsöt, úgy is félig az állam, félig pedig az állam hanyagsága folytán a kormány kezében levők szedték le.

Mi jellemzi ezt az egész rendszert?

Az erőszak!

Erőszak a kizsákmányolásban, erőszak a fölségítésben! Erőszakkal veszik ki a termelő gazda kezéből az őt jogosan megillető konjunkturákat s erőszakkal akarják fölségíteni akkor, mikor már maga a rendszer is megsepepelt a gazdasági erőforrások erőszakos badugásán.

Pedig az erőszak nem használ egyik esetben sem! Ha az éhes embernek idejében adunk egy karaj kenyeret, az többet használ, mint hogyha az éheségtől fölfordult embert lukullasi vacsorához ültetjük.

Hamarabb kellett volna a kormánynak a munkásokkal is foglalkoznia, akkor nem fejlődtek volna a dolgok a mai szegényteljes állapotokig.

Az angoloknak az az elvük például a szegény ügyben is, hogy átkozott a kéz, a mely alamizsnát ad. Nem alamizsnát kell adni, hanem nevelni, oktatni a népet, az önégyélre kaptatni, kezére játszani az eszközöket, melyekkel saját erejéből boldogulhat, és nem bénákat és szélütötteket nevelni belőle. Nem segítségére szorulókat nevelni, és nekik alamizsnát adni a kormány kötelessége, hanem neveljünk tetterős eleven, dolgozni képes és dolgozni akaró embereket és adjuk meg néki a megélhetés eszközeit. Ez a kötelessége a társadalomnak. Mert a szociális bajokat késsel és tapasszal gyógyítani nem lehet.

Jaj annak a társadalomnak, melynek operációkra van szüksége. A társadalmi akció az egyedül, mely e téren feltétlen hatású. Nem a megtorlás, hanem a nevelés.

És ez a feladata a gazdaszövetségnek, mely most tartotta első közgyűlését. Vajha minél többen megérténék ennek a feladatnak a nagyságát és saját érdekükben minél számosabban csatlakoznának ahhoz a zászlóhoz, melyet a szövetség élén álló érdemes férfiak a gazdák érdekében lobogtatnak.

*** Agrár politika.** A gazdaszövetség e héten tartotta évi közgyűlését az egész ország gazdaközönségének és a politikai notabilitások egész sorának részvételével. A közgyűlést *Károlyi Sándor* gróf v. b. t. t. a szövetség elnöke nagy tetszéssel fogadott beszéddel nyitotta meg. A beszédet, mely egész Magyarország társadalmi és állami gazdaságában agrárszempontból méltán irányadó lesz, kivonatban a következőkben közöljük: *Károlyi Sándor* gróf elnök üdvözli a megjelenteket. Utal arra, a körülményre, hogy dacára annak, hogy a szövetség öt negyed év óta áll fön és működik, ez az első közgyűlés, a mely beszámolt ad a munkásságról. A szövetség általánosan foglalkozott azokkal a nagy kérdésekkel, a melyek a gazdaszövetséget oly közelről érintik. Foglalkozott a szövetség a kontinensek között folyó gazdasági versenyyel s az eszmenetet az volt, hogy a vámunio eszméjében található orvoslás. A kisbirtokos minden érdekét fel kell karolni, mert ezzel gyéritjük a szocializmus felburjánzását. Az egoizmus jobb irányba terelhető, a közöny pedig megtörhető, foglalkoznunk kell a néppel, ne várjunk mindent a kormánytól, ne az államtól, mert ez az államszocializmus felé visz benünket, a mi a német példa szerint igazi meleggya a szocializmusnak. A gazdaszövetség ezen az uton fog haladni s munkájában számít a magyar gazdaszövetségre.

Apró hirdetések.

E rovatban közzétett egy-egy hirdetésnek, ha lakosim nincs kitéve 4 soros terjedelemben egyszeri közzétételére 30 kr. Minden további sor 4 kr. — Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelenésenként 20 kr-ért vétezik föl.

Értesítéseket díjtalánul ad a kiadóhivatal bárkinck, vidéki levelekre, ha 5 kros váltás-bélyeg mellékelteketik válaszol.

AJÁNLKOZIK

egy jó írással bíró intelligens egyén, szerény feltételek mellett leirói alkalmazásra. Czím és lakás megtudható e lap kiadóhivatalában.

KARÁCSONYI VÁSÁR!

Aki jól és olcsón akar kiszolgálva lenni, forduljon bizalommal alant jegyzett céghez, hol színes selymet blous vagy ruhára ma 48 kr-ért utr; — dupla széles cheviottot, eddigi ára 50 kr, most 18 kr métere; — dupla széles mintázott kamgárn kelme eddigi ár 60 kr, most 26 kr métere; — 120 centiméter széles angol kamgárn eddigi ár 1 frt 20 kr, most 62 kr métere; — színes jó mosó parget eddigi ár 35 kr, most 17 kr métere.

E kivételes jellegű eladás nagyban elüt a szokásos karácsonyi árleszállítástól, mely alkalomkor többnyire e célra készült selejtes áru adatik el, míg nálunk kizárólag az idei évszokról visszamaradt áru bocsájtatik nagyrabesült vevőink rendelkezésére.

Kész szolgál

DEUTSCH MANÓ és FIA.
Székesfejérvár.

Saját műintézetünkben készült * * *

MENYASSZONYI KELENGYÉK

* * * * * állandó kiállítása.

Fehérmegye

PÁKOZD nagyközség

a budai országút mentén és a község élénk forgalmu pontján egy uri laknak is igen alkalmas lakóház, mely 4 kényelmes szoba, konyha és cseléd-szobából, egy hozzátartozó gazdasági melléképület, udvar és kis kertből áll: elutazás miatt minden órán

eladó

és vele együtt egy jól felszerelt szatocszűzlet is átvehető. Bővebb értesítést ad a szerkesztőség.

Hirdetések

felvétetnek kiadóhivatalunkban jutányos áron.

LÖWY ADOLF

Székesfejérvár, Jókai-utca (Felmayer mellett.)

Nagy alkalmi vétel:

Legjobb minőségű 5-szörös gallérok drbja 10 kr. — Legjobb minőségű kéz-elők párja 15 kr. — Legjobb minőségű himzett ingek ezelőtt 3 frt, most 1 frt 50 kr. — Legkitűnőbb valódi Jäger-féle alsó ruhák a legolcsóbb ár mellett.

Kéretik a t. cz. vevő közönség a fent elősorolt cikkekéből szükségletét nálam mielőbb beszerezni, miután a készlet csak rövid ideig tart és alkalmi vételnél is csak ritkán fordul elő.

Tisztelettel **Löwy Adolf.**

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy

Sz.-Fejérvárott, Nádor-utca 2. sz. Eisenbarth-féle

házban levő rőfös és divatáru üzletemet

Kossuth-utca 18. számú Szelke-féle házba helyezem át.

Ezen okból Nádor-utca 2. szám alatti üzlethelyiségemben nagy mennyiségű és legkitűnőbb minőségű arukat, mint férfi- és női-ruhaszövetek, cheviottok, lodenok, flanelok, kasanok, téli kis- és nagy-kendők, czérna- és pique-pargetok, gyolcsok, kanavásznak, ágyterítők, függönyök stb. bámulatos olcsón, beszerzési áron alul

Végeladás

utján adom el.

Kiváló tisztelettel

FELDMANN HENRIK rőfös- és divatáru-kereskedő,
Nádor-utca 2. sz. — Eisenbarth-ház.

ÜZLETMEGNYITÁS.

Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy helyben NÁDOR-UTCZA 4. szám alatt

ULLMANN ÉS WEISZ

törvényszékileg bejegyzett cég alatt modern s a legdisztिंगváltabb izlést is minden tekintetben kielégítő

RÖVID-, SZÖVÖTT- ÉS PIPEREÁRU-ÜZLETET

nyitottunk.

Weisz urnak e téren úgy belföldön mint külföldön, nevezetesen Párisban, Londonban és Európa összes nagyobb városaiban szerzett hosszú évi tapasztalatainál fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy nagyérdemű vevőink legkényesebb izlését is kielégíthetjük. Külföldi utazásom alatt szerzett legelőkelőbb cégekkel való összekötéseink módot nyújtanak arra, hogy tisztelt vevőinknek a legújabb divatu cikkekkel szolgálhassunk.

Midőn arról biztosítjuk, hogy minden igyekezetünk oda fog irányulni, hogy tisztelt vevőinket a legmesszebb menő előzékenységgel s pontossággal szolgáljuk ki, legyen szabad szives megrendeléseit által vállalatunk jóindulotu támogatását kérnünk.

Kiváló tisztelettel

Ullmann és Weisz.

Kiválóan kedvező alkalom
tömeges bevásárlások
eszközlésére.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

KARÁCSONYI ÉRTESÍTÉS!

Schubert és Schlesinger

áruházából

SZÉKESFEJÉRVÁR. * Alapított 1853.

Áruink úgy választék
mint ár tekintetében minden
versenyt kizárnak!

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Külön confection és próbaterem!

Mint az előző években, úgy most is

a karácsonyi és ujévi ünnepek közeledtével

összes raktáron levő áruinkat **mélyen leszállított áron** bocsájtjuk áruba, ez által alkalmat óhajtván nyújtani t. vevőinknek, hogy egyrésztől **karácsonyi és ujévi ajándékokat** olcsó áron szerezhessenek be, másrészt pedig az általános szükséglet fedezésére előnyös bevásárlásokat eszközölhessenek.

Gondunk volt arra, hogy ez occasió eladás, mely **november hó 25-től december 31-ig tart**, épügy a divat, mint a háztartás szükségleteire kiterjedjen s a n. é. közönségnek érdekében áll szenzációt keltő olcsó árainkról személyes látogatás által meggyőződést szerezni.

1897. ÉVI KARÁCSONYI ÁRJEGYZÉK.

Mosó flanel minden színben — méter	ár 22—25—28 kr.	Szines foulár selymek — — — méter	ár 55 kr.
Szines mosó parget — — —	" 20—25—30 kr.	Pongis selymek — — —	" 68 kr.
Előbbi idényről visszamaradt mosók	" 16—20—25 kr.	Szines grogren selymek — — —	" 95 kr.
Mosó picke és batistok — — —	" 20—25—32 kr.	Szines bengalin selymek — — —	" 98 kr.
Gyapott flanel és casanok dupla széles	" 55 kr.	Tafft Chine selymek — — —	" 1-15 kr.
Angol Scheviott 120 ctm. széles	" 40—45—50 kr.	Szine brocat selymek — — —	" 1-25 kr.
Női posztó dupla széles — — —	" 45—50 kr.	Fekete brocat selymek — — —	" 98—1-10 kr.
Női posztó minden színben 130 ctm.	" 65 kr.	Fekete mintázott mervilleux selymek	" 1-15 kr.
Francia divat kelmék 130 ctm.	" 65—78—98 kr.	Fekete dúchese selymek — — —	" 1-35 kr.
Divatos fekete kelmék 120 ctm.	" 45—55—65—95 kr.	Fekete fantasi selymek — — —	" 1-75 kr.
Mosó bársonyok minden színben	" 85—95—1-05 kr.	Fekete Satin de Chine — — —	" 1-85 kr.
Szines plüshe minden színben	" 1—1-10 kr.	Fekete egész nehéz brocatok — — —	" 1-98 kr.

Jó minőségű kelméből egész ruha — az összes bélésekkel és díszszel együtt — **3 frt 25 kr.**

1 vég valódi Schroll chifon — — —	4-95—5-50—6-50 kr.	1 vég canavász — — —	4-50—5-50—6-50 kr.
1 vég irlandi vászon — — —	4-80—6-75—7-50 kr.	1 vég ágyhuzat csinvat — — —	4-75—5-75—6-75 kr.
1 vég creos vászon — — —	6-50—7-50—8-50 kr.	1 vég vászon csinvat — — —	8-50—9-50 kr.
1 vég Regehart vászon 38 mteres —	17—22—24 frt.	1 vég vászon damask — — —	10 frt 50 kr.
1 vég valódi rumburgi vászon 42 mteres	21—23—28 frt.	Egész nehéz damask csinvat — — —	12 frt 50 kr.

Néhány ezer méter szövet és selyem maradék minden elfogadható áron.

Folyó idényről visszamaradt confection cikkek és szörme áruk — mélyen leszállított áron.

Téli kabát szövet béléssel — — —	5 frt 25 kr.	Téli gallérok selyem béléssel — — —	8 frt 50 kr.
Téli kabát selyem béléssel — — —	7 frt 50 kr.	Téli rád köppenek — — —	12 frt — kr.

Különösen az őszi és téli idényről visszamaradt különlegességek úgy ruhakelme, mint selymárakban **mélyen, a beszerzési áron alul** adatnak el.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Vidéki rendelések különös figyelemben részesülnek

Minták vidékre bérmentve készséggel küldetnek.

Schubert és Schlesinger

divatáruháza * Székesfejérvár.

Karácsonyi óriási
mintagyűjteményünk
mely
mélto szenzációt kelt
vidékre bérmentve küldetik.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.